Befejeződött az új papírgyár építése

Befejeződött az első hazai vékonypapírgyár építése Lábatlanban. Véget ért a 4-es számú papírgyártó gép próbaüzemelése is, s most már mind a négy korszerű gépsorral üzemszerűen dolgoznak. A Könnyűipari Beruházó Vállalat tanácskozásra hívta össze a kivitelező vállalatok képviselőit, s „hivatalosan is kimondták", hogy a tervezettnél egy hónappal korábban befejeződött az építkezés, s a gyáróriás megkezdte a beruházási költség visszatérítését.

Lábatlanon, közvetlenül a Duna partján Közép-Európa egyik legkorszerűbb és legnagyobb papírgyárát építették fel.

Az első hazai, vékonypapírgyár ebben az évben már 30 ezer tonna különleges minőségű papírt ad. A finn gyártmányú berendezésekkel felszerelt új lábatlani gyárnak nagy szerepe van abban, hogy 1975-re hazánkban elérjék az egy főre jutó hatvan kilogrammos papírfelhasználást.

Magyar orvos-diagnosztikai műszerek a KGST-országoknak

A KGST tagállamainak nukleáris műszeripara a fejlesztés új, intenzívebb szakaszába lépett azzal, hogy a közelmúltban megalakult az Interatominstrument, azaz IAI, a Nukleáris Műszeripari Nemzetközi Gazdasági Egyesülés. A KGST-országok között kibontakozó integráció jelenlegi szakaszában az egyesülés koordinálja a tudományos kutató- és a tervezőmunkát, elősegíti a gyártásszakosítást és a koopreációt, sőt tevékenysége a nukleáris műszerek szervizhálózatának kiépítésére is kiterjed. Az egyesülés alapító tagja a KGST-országok 14 érdekelt vállalata, köztük a Gamma és a Migért.

A KGST-tagállamok nukleáris műszeriparában vezető szerepet tölt be Magyarország, a tagországok összes exportforgalmának ugyanis mintegy fele a magyar ipar terméke. A magyar nukleáris műszerek 40 százalékát az Elektronikus Mérőkészülékek Gyárának sokcsatornás analizátorai, 60 százalékát pedig a Gamma nukleáris orvosi műszerei adják.

Gyártanak például pajzsmirigy, szív-, vese-, daganat-, és hematológiai vizsgálatokra alkalmas egységeket, amelyeknek egyik fő része az izotóptérképező. E készülék számokkal tüzdelt színes térképet rajzol, s kimutatja egy-egy szerv működését, vagy az esetleges daganatra utaló rendellenességeket.

A Gammában ötféle speciális laboratóriumból úgynevezett komplett laboratóriumot állítottak össze, s így exportálják az értékes berendezéseket. Évente 35—40 komplett laboratóriumot szállítanak külföldre, ezek háromnegyed része a szocialista, negyede pedig a fejlődő országokba kerül.

A vállalat tevékenységének újabb lendületet ad, hogy a mostani egyezmény alapján a KGST-tagállamokat egyedül láthatja el nukleáris orvosdiagnosztikai műszerekkel.

Tanuló titkárnők

Negyvenöt percesek az órák, mint máshol. Az ötperces szünetekre azonban nem zsivajgó, lármás gyereksereg tódul ki a tanteremből, hanem csinos, felnőtt nők. Hetenként egyszer jönnek iskolába, csütörtökön. Délután 5-től 8-ig ülnek a nem hozzájuk méretezett padokban. Munka után. Tantárgyaik: magyar nyelv és stílus, ügyvitel, levelezés, német nyelv, gazdaságpolitika, etika, pszichológia és gyakorlat.

A Gutenberg utcai közgazdasági szakközépiskolában kapott helyet a TIT kétéves titkárnőképző tanfolyama. Jobb híján nevezik így, a hallgatók szerint inkább továbbképzésnek kellene hívni. Gyors- és gépírónők, gyakorlott titkárnők járnak ide, de akad köztük védőnő, ipari tanuló, bolti eladó is. Többségük érettségizett, tud gépelni, sokan idegen nyelveken beszélnek, írnak vagy olvasnak. Miért népszerű mégis a tanfolyam?

CSILLOGÁS, VAGY NYELVVIZSGA?

— Mindenki tanul manapság, csak a titkárnők maradjanak ki? Nagy szükségünk van rá nekünk is. Sokan azt hiszik, a mi munkánk a magunk csinosításától a kávéfőzésig terjed. Nagy tévedés.

Igaza van? Abban feltétlenül, hogy a titkárnőknek is tanulni kell. És — szó, ami szó — abban is, hogy „sokan azt hiszik..." Azaz: külsőségekből, esetlegességekből általánosítanak. Kívülállóként, alapos ismeretek hiányában könnyen vonnak le elmarasztaló ítéleteket. Anélkül, hogy meggyőződnének róla, igazuk van, vagy nem, meggyőződéssel állítják, a világ legtermészetesebb tényeként jelentik ki: a titkárnő mindenben kiszolgálója főnökének és az ő vendégeinek. Jobb esetben: a titkárnő reprezentáló főnökök előszobájának dísze, örök vendégváró és vendégmarasztaló jelenség, babaarcú társalkodónő, aki unalmában néha írógépen is pötyögtet. A titkárnőség „butácskák" vágyainak netovábbja, akiket a metszett poharak csillogása, a pálmás-szőnyeges előszoba, meg a forgószék vonz a pályára.

— Nekünk az első évfolyamon a helyesírás, a stílus és az ügyvitel a legfontosabb, leghasznosabb. A munkahelyemen önálló levelezést bonyolítok, így szerencsésen találkozik az elmélet és a gyakorlat. Megszűnt a kezdeti bizonytalanságom, miután már ismerem az összes hivatalos levélformát.

Bázsa Zsuzsa hat éve érettségizett a Ságváriban. Olaszul és oroszul beszél; itt a tanfolyamon németet tanul. A bölcsészkarra jelentkezett annak idején, nem sikerült.

— Most a tudományegyetem növénytani tanszékén dolgozom. Ha nem is hallgatóként, mégis — az egyetemen vagyok. A nyelvtudásnak nagy hasznát veszem, hiszen a külföldre küldött levelekkel is nekem kell foglalkoznom. Az a tervem, hogy vizsgát teszek olaszból. Persze csak akkor, ha ezt a tanfolyamot elvégeztem.

És ki tudja, mi jön még utána. Vizsga vizsgát szül, a tanulást nem lehet könnyen abbahagyni. Nekik, titkárnőknek meg ezer választási lehetőségük van.

AKIK NEM AKARNAK „KIMARADNI"

Varga Erzsébet a második évfolyam hallgatója. „Ideális titkárnő lehet" — gondolom magamban. Szép arcú, fiatal, csillogó szemű, mozgékony lány, amolyan „idegi" típus. Kiderül, a tanfolyamot végzi ugyan, szereti, értelmes időtöltésnek tartja — más köze azonban nincs a titkárnőséghez. Ipari tanuló, elektroműszerész. Másodikos ott is.

— Így „nem maradok ki" a tanulásból. Ipari tanulóként csak a szaktárgyakat tanulom, úgy gondolom, másra is szükségem van.

Alvadzsity Borbála pénztáros a körúti rövidáruboltban. Magyarcsanádról jár be, száz kilométert utazik naponta. Csütörtökön, a tanfolyam napján fél 12-kor ér haza, reggel 6-kor indul. Nem túl nagy áldozat így?

— Szerb anyanyelvű vagyok. Az irodalomórák és a stílusgyakorlatok számomra a legértékesebbek. Igaz, nem vagyok már fiatal, de amikor ideje lett volna, nem tanulhattam. Most, hogy belekóstoltam, megkedveltem, talán másra is futja majd az erőmből. Nagyon szeretnék irodába kerülni. Tudom, hogy nem lesz könnyebb, de talán képes leszek jó munkát végezni.

ILLEMTAN ÉS GAZDASÁGPOLITIKA

A másodévesek osztálybizalmija szerint azért hasznos ez a tanfolyam, mert „tudatosítja a titkárnőkkel, amit eddig ösztönösen csináltak". A gyakorlati tárgyak anyagára gondol. A gyors, pontos ügyintézés, a gépelés az első és fontosabb. De a kulturált magatartás, a talpraesett, udvarias viselkedés is követelmény. Nem vagyok benne biztos, hogy csak a titkárnőknek kellene tanítani.

— Ma a Hágiba megyünk, ismerkedünk a vendéglátás fortélyaival. Remélem, sikerült foglalkozás lesz. Sajnos, még nem elég életszerűek ezek a gyakorlati órák. A fodrásznak meg a tánc- és illemtan tanárának nem sikerült „nekünk való" dolgokat bemutatni. Tudnunk kellene; milyen alkalomra melyik hajviselet illik legjobban, kit kínáljunk először a vendégek közül, és hogyan. Ma este talán fény derül arra is, hogy mit kínáljunk. Úgy sejtem, délelőtt is mást, délután is, de a sorrend is számít. Meg a jó ég tudja mi, pedig egy titkárnőnek tudni kellene.

És az igazi gyakorlat:

— Az itt szerzett gazdaságpolitikai ismereteimet máris hasznosítani tudtam. A főnököm egyszer rámbízta a vendégeit — gazdasági szakembereket — két órára, sürgős dolga akadt. Hát tudja, nagy élmény volt. Hamarosan észrevették, hogy nem vagyok teljesen tájékozatlan azokban a kérdésekben, amelyek őket érdeklik. Szárnyakat kaptam: kérdezgettem, mondtam, ezt még nem értem, amaz nem egészen világos. Szívesen, lelkesen magyaráztak, szinte tanítottak — elröpültek az órák.

Akár a percek. Vége a szünetnek, irodalomóra következik...

Sulyok Erzsébet

Házak az asztalon

Most még a tanácselnöki szoba asztalán foglalja a helyet, nemsokára közszemlére teszik; elkészült Kiskundorozsma községközpontjának részletes terve, makett formájában is. Nemrégiben tanácsülésen vetette föl a lakosság egyik képviselője, hogy az ilyen terveknek csak akkor van értelmük, ha valóra is lehet őket váltani. A most elkészült makett impozáns megoldásai — ötszintes lakóházak a centrumban, hatalmas ÁBC-áruház — csupán szemléletessé teszik azt, ami a község lakóinak kezében van letéve: Kiskundorozsma jövőjét.

A tanácsülés majd március végén dönt a CSOMITERV-nél készült — Pazár Miklósné a tervező — rendezési terv sorsáról. Addigra minden dorozsmai megismerheti a makett által annak lényegét. Eszerint a majdan városias képet mutató központban csak néhány olyan épület marad meg, ami idáig épült: a templom, az iskola, egy OTP-ház stb. A többi egyelőre: álomházak az asztalon. De annak bizonyságául, hogy nem maradnak örökké azok, már a megvalósulás küszöbén áll az az ÁBC-áruház, amely a maketten látható épületegyüttesnek egyik jellegzetes darabja.

A képünkön látható makett a századfordulóig lesz modellje a nagyközség fejlődésének, ahogy iránytűje az általános rendezési terv.

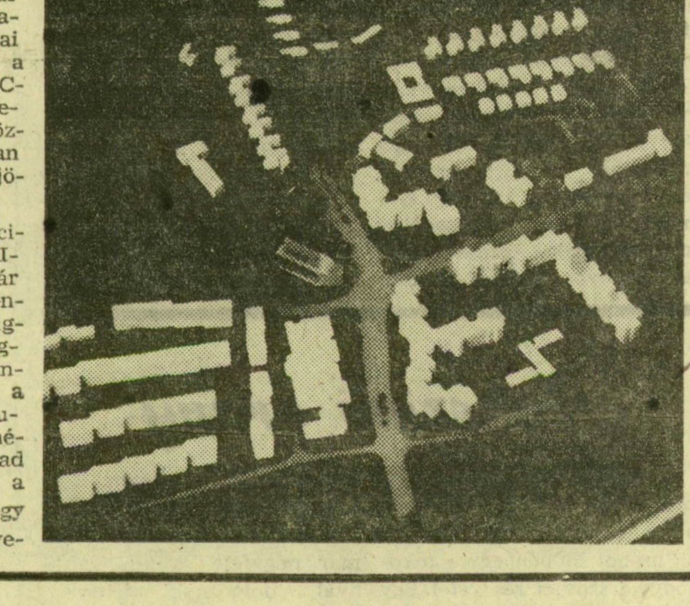

elég sok házasság. Az, hogy az egyik ember kommunista világnézetű, a másik meg vallásos, idealista, a mézeshetek idején még csak áthidalható úgy-ahogy, később azonban könnyen szakadék szélére viheti az együttélést.

A lehetséges okoknak csak kicsinyke töredékét említettem, de ki meri rámondani bármelyikre, hogy „meggondolatlan szabadosságról" van szó? Ki az, aki eldönti: ez a válás jogos, ez meg nem jogos? S a taggyűlésen, ahol állítólag bele kellene az ilyen ügyekbe avatkozni, mit tudnának mondani általános szentenciákon kívül a hozzászólók? Vajon megnyugtatóan lenne megoldva egy elvtársunk problémája? Teljesen hibátlan emberek még a kommunisták között sem létezhetnek, legalábbis olyanok nem, akik pontosan megfelelnek a kánon szabályainak.

Kérem, félre ne értsenek: szó sincs arról, hogy a hebehurgya szabadosok pártjára állnék, akiknek az első házasság után a második, sőt a harmadik sem „sikerül", mert kapkodnak ide-oda, mindig másik nő, esetleg egyre fiatalabb „baba" után. Csak éppen tartózkodom elhamarkodott ítéletet mondani az ilyenekről is, jóllehet, annyi megállapítható róluk közelebbi vizsgálódás nélkül, hogy alighanem gyatrán állnak a mások iránti felelősséggel.

És mindennek a tetejében ott a bíróság. Úgy gondolom, a válóperes tárgyalásokon rendszerint jól meghányját-vetik az ügyet, vagyis alapos körültekintés és mérlegelés nélkül egyetlen házasságot sem bontanak föl. Ami a kommunistákra különösen vonatkozik ilyen esetekben: felelősségük teljes tudatában szánhatják rá magukat az ilyen lépésre, ha van gyermekük, arról messzemenően kell gondoskodniok, s kötelesek példásan tiszteletben tartani a népköztársaság törvényeit. A tévedés jogára számítva megkockáztatom: sokkal erkölcstelenebbek azok, akik a konvenciók rabjaként csak azért gyötrik egymást egy régen tönkrement házasságban, mert a közvélemény előtt szépet akarnak mutatni. Ez bizony, legyünk csak őszinték, álszenteskedés a javából, és semmi köze a munkásosztály erkölcséhez, amely igazán tiszta erkölcs, és mindenkor kiállja a kispolgáriság kritikáját. Hadd hangsúlyozzam ismét: annyi egy kommunista állampolgárnak is jár, hogy végképp elromlott családi életét saját belátása szerint rendbehozza, vagyis azt ne rójják föl bűnül neki, ha esetleg nem kérdezi meg a párttitkárt, kit válasszon második élettársául.

Ismerek elvált asszonyt, aki a maga szexuális gondjait oly diszkréten, oly finoman oldja meg, hogy sem a közösséget nem kompromittálja, ahol dolgozik, sem a munkáját nem hanyagolja el. Tudok viszont olyanról is, aki az agyonkozmetikázott, tehát csak látszólagosan makulátlan házasélet pamlagáról rágalmaz valóban példás tisztességű embereket, csupán azért, mert irigykedik azok boldogságára, fantáziája egyetlen téma körül forog, s képtelen hasznosabb dologgal eltölteni az időt. Nekem — isten bocsássa meg bűnömet — szimpatikusabb az előbbi magatartás.

Emlékeztetni szeretném vitapartneremet: vannak nemzeti nagyjaink, akik az ő értelmezése, megítélése szerint nem éltek valami példás családi életet, mert el-elváltak, éjjel nappal égtek az életlázban, nem mentek haza délután rendes hivatalnok módjára, hanem a társadalom, az emberek ezernyi gondját magukra véve, olykor olykor többet is ittak a kelleténél. Mégsem jut eszünkbe letépdesni homlokukról a babért, mert az embert, szerencsére az erkölcsös társadalom nem aszerint rangsorolja, hány pohár bort ivott meg egy este, hanem aszerint: rendesen viseli-e magát, mit alkot, mennyit dolgozik a közösség hasznára. S most már a kommunista vezetők megítélésének is ez a mércéje, megtoldva még azzal, hogy velük szemben magas politikai és műveltségi követelményeket is támasztunk. Legtöbbjük — a legpéldásabb magánéletűek is — immár 27 éve ki-kimaradozik esténként, mert kénytelen vele, mert aki a dolgozó nép szolgálatát merte vállalni, az nem mindig fekhet le idejében, hogy jól kipihenje magát. Egyik-másiknak a gyereke is alighanem azért keveredhetett rossz társaságba, mert a gyakran föltorlódott politikai munka közepette nem tudott, vagy elfelejtett vele foglalkozni. A kommunisták nem aszkéták, ezt nem is kívánja tőlük senki, hanem olyan emberek, akik, ha kell, megértik mások gondjait, esetleges gyengeségeit, szeretik a tisztességes életet, annak terheivel és örömeivel együtt, amelyért oly sokat szenvedtek és küzdöttek már. Csak így tudnak egészséges légkört teremteni maguk körül, így tudnak kiegyensúlyozott közösséget létrehozni.

Annyiban igazat adok a fölszólalónak, nem lehetünk elnézők a kommunisták erkölcsi kisiklásai iránt. A család erkölcsi védelme elemi kötelességünk. De ne sajnáljuk a fáradságot, vegyük végre közelebbről szemügyre ezt a fontos kérdést. Mert kommunista fölfogásom, munkás meggyőződésem szerint attól még lehet egy vezető erkölcsös, tiszta kezű, s főleg politikailag szilárd, ha valamilyen alapos okból fölbontotta házasságát, és csendesen, ahogyan illik, mást választ élettársául. Mint ahogy politikai helytállás és erkölcsi megítélés szempontjából egymagában az sem elég garancia számomra, ha valaki gyémántlakodalmát is megüli népes családja körében. Arra nem vállalkozom, hogy szentenciákat mondjak bármelyikre, mert illetéktelennek érzem magamat.

F. NAGY ISTVÁN